

Lellīte Dana

- Aktrises Danas Lāces rokās atdzīvojas lelles, kuras mīl un sapņo tāpat kā viņa pati: par to, kāda grib izskatīties, par bailēm no slavas, par savu princi.

Gadu mijas svētku laikā aktieriem ir darba pilnas rokas. Šogad Danai Lācei, kura bija izvirzīta balvai kā viena no gada labākajām aktrisēm, ir nedaudz brīvāks laiks, jo izrāžu izbraukumos tiek sūtīti "jaunie" aktieri. Tomēr spēlēt viesizrādēs pie bērniem esot visbrīnišķīgākais, ko aktieris var darīt...

Rūķi bruncīšos

"Latvieši vairs Ziemassvētkos neprasa Sniegbaltītes. Agrāk bija Djed Moroz un Sņiguročka, bet tagad visi ir Santaklauss, bet viņam taču nav draudzenes! Tāpēc Sniegbaltīte neesmu bijusi, bet esmu bijusi smuka rūķenīte svārcīšos. Ir jau vēl versija, ka Sniegbaltīti vairs nevar atļauties, jo pieprasa Ziemassvētku vecīti un rūķus, kas palīdz dāvanas izdalīt. Bet Sniegbaltīte jau tādos darbos nepalīdz, tāpēc viņa nav izdevīga," viņa smeļ.

Agrāk Danai neesot paticis cilvēkiem atklāt, ka viņa ir aktrise, jo, to uzzinot, apkārtējie dažkārt kļūstot jocīgi. "Pirms pati iestājos aktieros, arī šo profesiju uzlūkoju kā kaut ko "pārdabisku". Un, tā kā nekad nevar droši zināt, ko cilvēks par tevi domā, cenšos novilcināt "patiesību" par to, kas esmu, un neatklāt neko. Vēlos, lai mani uztver kā cilvēku, nevis visu laiku domā par to, ka esmu aktrise." Visaizkustinošākās ir tās reizes, kad jāviesojas bērnumos. "Cītreiz ir tā, ka dienā jau bijuši divi izbraukumi, bet jābrauc vēl uz trešo, un tu esi tā noguris, ka liekas, neko daudz vairs nevarēsi izdarīt. Taču viss nogurums aizmirstas, kad izejam mazo skatītāju priekšā un sākam spēlēt, un redzam, ar kādām acīm bērni sēž un skatās! Cik kāri viņi tver katru lelles darbību un kustību! Pēc tam viņi nāk klāt, aptausta lellītes, no sirds sajūsminās par mīksto lācīša kažociņu... Ir pat bijis tā, ka bērns pēc izrādes pienāk klāt un prasa — tu

mani ņemsi līdzī? Tādos brīžos ir ļoti smagi, pēc tam tu "sagruzies" un pārvērtē daudz lietas. Tad liekas, āprāts, kā es varēju uztraukties par tādiem sīkumiem —

ka man nav, ko mugurā vilkt, vai kādu kleitu lai nopērk.

Likten"s lēmis būt aktrisei

Uz ielas jūs viņai paietu garām, vien nodomājot — kāda izskatīga, jauna meitene, pat nenojaušot, ka viņai pa spēkam ir "atdzīvināt" lelles, liekot tām mīlēt, raudāt un priecāties. Dana ļoti novērtē to, ka tika pamanīta un nominēta teātra balvai, kaut arī to nesaņēma. "Ja tevi pamana izrādē, kur savu

darbu esi darījis tikai ar roku un balsi, tas ir ļoti nozīmīgi. Tas tiešām ir "kruta", ja tevi pamana, kad pats pat neesi kāpis uz skatuves un spēlējis," saka Dana.

Spēlējot ar lellēm, bieži nākas meklēt citus ceļus, kā likt skatītājam tēlu pamanīt. Lellei mīmikas nav, ir tikai aktiera balss, roku kustības un talants.

Interesanti, ka Dana, kas šobrīd ir viena no jaunākajām Latvijas Leļļu teātra aktrīsēm, profesiju neizvēlējās mērķtiecīgi. Tā drīzāk bijusi sakritība vai liktenis. Pēc vidusskolas absolvēšanas Dana mēģināja prātot, kurā fakultātē stāties, lai turpinātu mācības. Izrādījās, ka tieši togad Latvijas Kultūras akadēmijā uzņēma Leļļu teātra aktierus. Viņa nodomājusi, ka tāpat jau tur netiks, taču pamēģināt var. Dzimtajos Līvānos viņa bija saklausījusi, ka iestāties aktieros ir nereāli. "Bet pamēģināt taču var," viņa nodomājusi. Pamēģināja un tika uzņemta. "Ja tu esi visu laiku dzīvojis tik tālu no Rīgas, kļūt par aktrisi ir tāda kā nereāla iecere. Paveicās tikai retajam. Tāpēc bija pārsteigums, ka mani uzņēma. Es sevi neuzskatīju par kaut ko īpašu. Kad atceros sevi pirmajā kursā, uznāk smieklī, mati man bija sasieti astītē, kosmētiku nelietoju, somu stingri turēju padusē, jo visi man stāstīja, ka Rīga taču ir lielpilsēta un tur visi briesmīgi zog," Dana smejas.

Aktrise tic liktenim, tāpēc arī aktrises profesiju uzskata par savu pareizo ceļu. "Reizēm liekas, ka tur, augšā, viss jau ir saplānots, ceļš uztaisīts un nobruģēts, bet mēs te, apakšā, citreiz ar galvu skrienam sienā, lai to ceļu mainītu," spriež Dana.

Danai, tāpat kā citiem Leļļu teātra aktieriem, katrā izrādē jāiejūtas arī bērnu psihologa lomā, lai prastu noturēt viņu uzmanību. Turklāt tas jāizdara, viņus neredzot! "Spēlējot ar lellēm, bērnus var tikai dzirdēt. Ja zālē ir klusums, viss ir kārtībā un mazos notiekošais interesē. Taču, ja bērni sāk skaļi runāt un šūpot kājas, skaidrs, ka interese zudusi un kaut kas jādara – nedaudz jāpamaina tēma, lellītei kaut kas skaļāk jāpasaka vai jāpajoko."

Foršie trīsdesmit un slavas nesmukās puses

Slava Danu nevaldzina, kaut arī uzmanība viņai patīk. "Negribētu iekļūt dzeltenās preses slejās. Nedod Dievs, ka ietu pa ielu ar kolēģi, mūs sabildētu un vēlāk šie attēli parādītos kādā baumu lapā! Tik slavēna gan es negribētu būt. Pie tam mēs visi esam cilvēki, arī es varu "norauties" un izdarīt kaut ko ne pārāk gudru. Un ja par to uzreiz rakstītu? Nu, nē..." Danai ir divdesmit četri gadi, un pēdējā laikā viņa daudz domājis par sievietes vecumu. Tā nonākusi pie atziņas, ka sievietes foršākais vecums ir trīsdesmit. "Man šķiet, ka trīsdesmit ir pats skaistākais vecums sievietes mūžā. Gan vizuālā, gan garīgā ziņā, gan tajā, kādu pieredzi viņa jau ieguvusi, gan tajā, ka iemācījusies izvērtēt dzīvi. Jau paspējusi "aplauties", un pieļautās kļūdas kalpo kā pieredze. Arī kā aktrisei šis ir brīnišķīgs vecums. Varu saderēt, ka līdz trīsdesmit gadiem būšu paspējusi izdarīt ļoti daudz! Šis gadu skaits man saistās ar veco filmu aktrīsēm. Reiz, kad man tikko bija palikuši divdesmit četri, pienāca klāt kāds pazīstams vīrietis, kam ir ap piecdesmit, un teica — tev jau divdesmit četri? Tad jau drīz tev būs divdesmit pieci, tad jau trīsdesmit, un tu jau veca! Es domāju — b****, paskaties, labāk uz sevi! Man vēl viss priekšā! Es vēl izdarīšu un sasniegšu tik daudz! Pēc tādas dumjas teorijas sanāk, ka normāls cilvēka dzīvošanas laiks ir no divdesmit līdz divdesmit pieciem gadiem un tad sevi jānoraksta? Nē, ar mani tā nebūs! Es vēl augšu un sasniegšu ļoti daudz!"

Fitnesa klubā rokas netrenē

Jauno aktrisi neapbēdina tas, ka no viņas biežāk gaida bērnišķīgu balsi un tādas pašas izdarības, nevis sievišķīgu valdzinājumu. Turklāt tā nemaz neesot, ka viņai liegts koķetēt uz skatuves.

"Piemēram, Zāras balss bija tāda uzreiz. Sēdēju mājās, un pa galvu jaucās domas, līdz sapratu, ka šī meitene būs īsta koķete. Ar Zāru varēja izspēlēt flirtu. Kādreiz es prātoju, ar ko viena vai otra aktrise ir tik īpaša, ka tieši viņa spēlē kādu lomu. Pie sevis domāju – kas viņā ir tāds, ka viņai šī loma uzticēta? Es taču arī varētu to nospēlēt, varbūt pat labāk! Nu labi, nespļaušu pāri savām spējām, bet līdzvērtīga es noteikti varu būt. Ir forši to apzināties, un es zinu, ka neesmu šeit tikai tāpēc, ka neprotu neko citu darīt. Esmu šeit, jo varu pat vairāk – varu spēlēt gan uz skatuves, gan ar lellēm. Un, lai aktieris varētu spēlēt ar lellēm, viņam pat jābūt talantīgākam. Ja man būtu jāiziet uz skatuves un vienkārši jānospēlē loma, es to varētu. Bet, spēlējot ar lellēm, man bez mīmikas, kuras lellei nav, jāprot arī parādīt emocijas un vēl jātur tā uz rokas gaisā, kas fiziski ir grūti," stāsta aktrise.

Izrādes laikā ar paceltu roku jātur kilogramu smaga lelle pat piecpadsmit minūtes bez pārtraukuma. Danai tas ir pa spēkam, un, reizēm aizejot uz fitnesa klubu, viņa pie sevis nosmej, ka rokas nav vajadzības trenēt, jo muskuļi jau tāpat ir no leļļu turēšanas.